

GLOBAL

UTSIKT

HANDELSKAMMARENS EXPORTMAGASIN

NR 2 2015

KRÖNIKA AV ROLF A HELLSTRÖM

**ETT GENUINT ENGAGEMANG GER
LÅNGSIKTIG HÅLLBARHET**

OSLO CHAMBER OF COMMERCE

SKILLNADER I NORSK-SVENSK KULTUR

**VALUTAPROGNOS
FRÅN SEB**

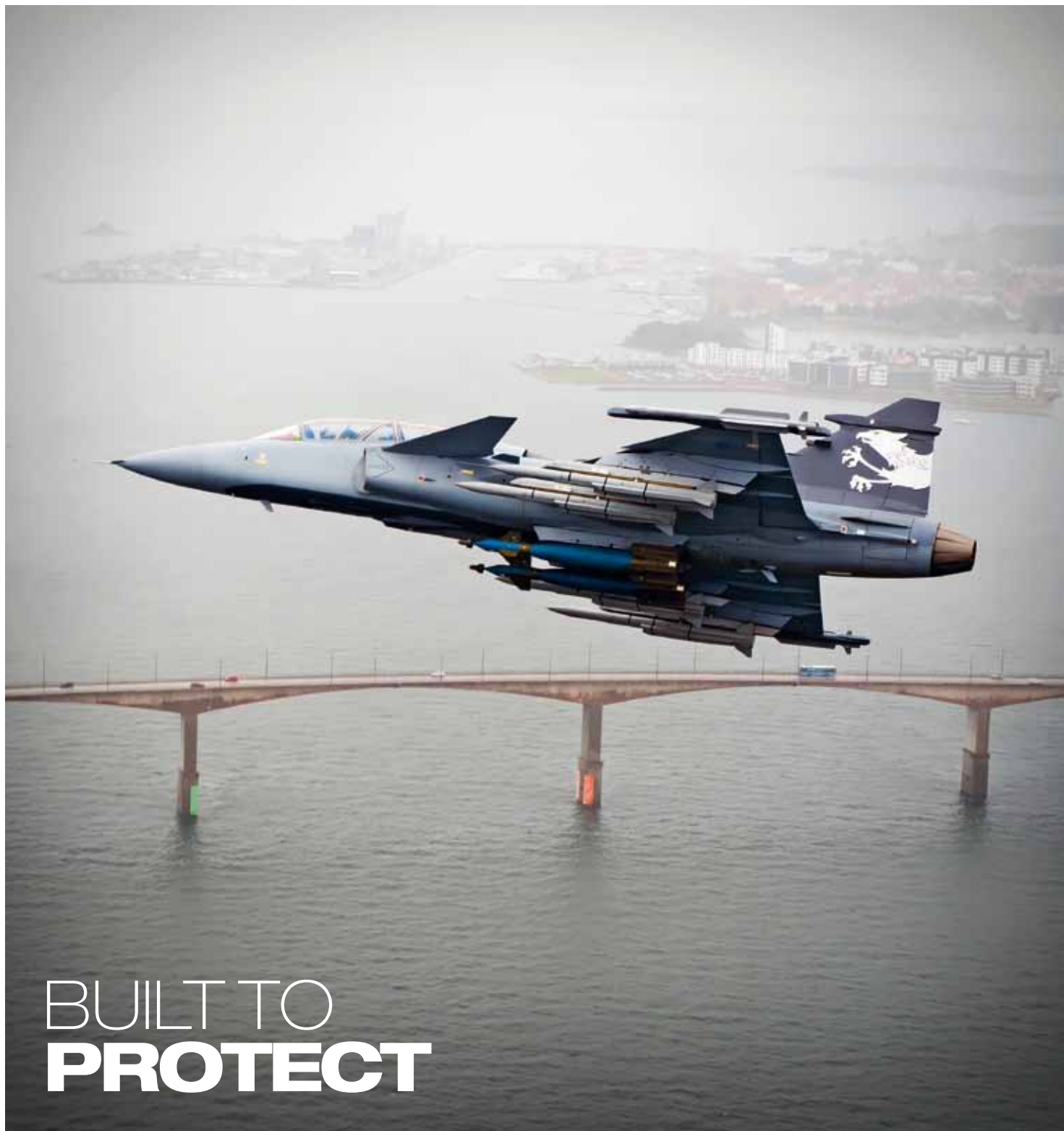
TYSK-SVENSKA HANDELSKAMMAREN

DIGITALISERING AV NÄRINGSLIVET

HÅLLBARHET SOM FRAMTIDA KONKURRENSMEDEL

FOKUS

**– CORPORATE SOCIAL
RESPONSIBILITY**

As the world changes, new threats emerge and air forces must be prepared for anything. That's why Saab pushes innovation in the field of aeronautics, driving the development of sharper, more advanced technology.

Saab's *thinking edge* is built on a foundation of defence, helping to keep every part of society safe – from the cities we live in to the borders of our nations.

www.saabgroup.com

+ OMSLAGSBILD: SHUTTERSTOCK

- 4 Ledare**
- 7 Hållbarhetsfrågor – tätt knutna till teknik**
- 10 Hållbart företagande minskar fattigdom**
- 12 Vad är CSR?**
- 14 Krönika av Rolf A Hellström**
Hållbart företagande – inspirerande möjlighet eller kostsam trend?
- 15 TRADE**
– Internationell frihandelskonferens i Norrbotten
- 17 Chamber Trade Sweden**
– Hållbart mode
- 20 Valutaprognos från SEB**
- 22 Tysk-Svenska Handelskammaren**
– Industrie 4.0
- 28 Oslo Chamber of Commerce**
– norskt vs svenskt
- 30 På gång**
– vad händer hos handelskammaren?

Ansvarig utgivare: Johanna Palmér Östsvenska Handelskammaren · johanna.palmer@east.cci.se **Redaktionskoordinator:** Didi Swege Harrison (Texttanken, didi@texttanken.se)
Redaktionsråd: Magnus Lindahl (Östsvenska, www.east.cci.se), Petronella Modin (Norrbotten, www.norrbottenshandelskammare.se),
 Catarina Hallenberg (Mellansvenska, www.mellansvenskahanvelskammaren.se), Emma Arvidsson (Västerbotten, www.ac.cci.se),
 Anette Holm (Mälardalen, www.handelskammarenmalardalen.se), Didi Swege Harrison (Texttanken)
Grafisk form: Anette Edefalk (Texttanken) **Annonser:** Tel 021-448 01 00 · info@texttanken.se **Tryck:** Åtta.45
Upplaga: 3 400 ex **Produktion:** Jonsson & Stenvall Produktionsförlag AB/Texttanken
www.globalutsikt.se

Global Utsikt är handelskamrarnas exportmagasin och utkommer med fyra nummer per år. Tidningen bevakar vad som händer på viktiga exportmarknader och ger svenska företag inspiration och kunskap som stärker dem i deras internationella affärer. Handelskamrarna är regionala, privata näringslivsorganisationer som arbetar för att ge företagen i sina respektive regioner bästa möjliga förutsättningar. Internationell handel och export är en del av vår kärnverksamhet. Som medlem är du en del av världens största affärsnätverk.

Handelskamrarna som en del av Team Sweden

FOTO: TOMAS BERGMAN

**"FLER SVENSKA FÖRETAG
MÅSTE UT PÅ EXPORT.
SÅ ENKELT ÄR DET."**

Sverige är en exportberoende nation med en stolt tradition av att sälja varor och tjänster över hela världen. Vi har lyckats mycket väl historiskt sett och 2013 bestod vår BNP till 45,8 procent av export. Men utvecklingen har gått för långsamt senaste åren. Trots att svensk export ökade 5 procent första kvartalet 2015 jämfört med Q1 året innan så har exporten totalt sett inte utvecklats i den takt som företagen själva och regeringen har hoppats.

För att stärka utvecklingen så lanserade nyligen närings- och innovationsminister Mikael Damberg Team Sweden för att kraftsamla alla statliga organisationer och bolag som verkar för exportfrämjande insatser. Syftet är att göra det enkelt och tydligt för företag som vill ut på exportmarknaden. En god intention då det många gånger råder oklarhet över vem som gör vad och framförallt finns det många luckor.

Frågan jag ställer mig är på vilket sätt som handelskamrarna i Sveriges regioner kan bli en del av Team Sweden, och vill vi bli det? Vi vill ju gärna se oss som den självklara näringslivsorganisationen för de företag som är intresserade av affärer utanför nationsgränsen. Precis som näringsministern skriver så är det viktigt att de statliga organisationerna att lägga klart kartbilden över var instanserna överlappar varandra och var det blir luckor i företagsstöden.

Jag ser att handelskamrarna i Sverige har en viktig funktion att fylla genom de globala nätverken av handelskamrar runt om i hela världen som vi är en del av. Vi är alltid på företagens, våra medlemmars, sida och kan till skillnad mot statliga myndigheter jobba hårt med opinionsbildning utan att vara begränsade till politiska agendor. Handelskamrarna är alltid nära företagen och deras verklighet.

Vi kan erbjuda ingångar till värdefulla nätverk bestående av svenska företag som är verksamma i en viss region eller visst land, men också direkt mot den inhemska handelskammaren. Att handelskamrar i världen har mandat att utfärda handelsdokument är ytterligare en aspekt som gör oss till en viktig aktör. Men alltid utifrån företagets perspektiv och verklighet, aldrig styrt av politiska direktiv som kan ändras från mandatperiod till mandatperiod.

Men jag vill att vi inom handelskammarvärlden ska se oss som en del i Team Sweden. Inte för att vi ska införlivas i och misstas för att vara en offentlig aktör i djungeln av exportfrämjare. Nej, jag vill att vi ska ses som en del i Team Sweden för att vi alla, stat som kammare, drivs av samma övertygelse. Fler svenska företag måste ut på export. Så enkelt är det.

Sverige har en begränsad hemmamarknad. Om vi vill se en tillväxt i vårt land så måste den tillväxten till stor del ske utanför landets gränser. Jag vet också att det finns otroligt många kompetenta, smarta och innovativa företag i vårt land idag som skulle klara sig mycket bra på fler marknader. Det är samma från Skåne till Norrbotten, en skattkista av outnyttjad exportpotential. Jag vill i min roll göra vad jag kan för att fler företag från Norrbotten tar steget ut. Låt oss öppna skattkistan och dela med oss till resten av världen.

Avslutningsvis vill jag bara säga: "Go Team Sweden!"

Inger Edlund Pedersen, vd för Norrbottens Handelskammare.

BEHÖVER DU SEMESTER ?

- ✓ SMART
- ✓ BILLIGT
- ✓ NÄRA

**GOLF, SOL OCH SHOPPING
FLYG FRÅN VÄSTERÅS
TILL EUROPA**

vst.nu
021 - 80 56 00

ÅRHUNDRADETS TILLVÄXTCHANS

DU HAKAR VÄL PÅ?

Århundradets tillväxtchans landar i vår region när Ostlänken byggs fram till 2028. Det innebär en stor möjlighet att skapa internationell lyskraft. Men detta kräver opinionsbildning, politiskt mod, en regional ansats och enighet i stora frågor. När 19000 årsarbeten skapas här fram till 2028 behöver vi möta upp den utmaningen och möjliggöra för vårt näringsliv att bli en aktiv del i satsningen.

ETT MEDLEMSKAP I EAST SWEDEN INFRA CLUSTER GER EXKLUSIV TILLGÅNG TILL:
Informationsplattform och forum
Samlingspunkt för näringslivet.
Kunskap och kompetens
Verktyg och utbildning för en aktiv roll.
Affärsutveckling och samarbete
Nya metoder och möjligheter.

Initiativtagare är Östsvenska Handelskammaren, Trosa kommun, Nyköpings kommun, Norrköpings kommun, Linköpings kommun, Regionförbundet Sörmland och Region Östergötland.

Läs mer och bli medlem på: www.ostsvenskahandelskammaren.se

HÅLLBARHETSFRÅGOR

TÄTT KNUTNA TILL TEKNIK

TEXT: NICLAS SAMUELSSON · FOTO: SHUTTERSTOCK

I flera år har CSR varit i fokus för företag som vill bidra till en bättre värld. Begreppet omfattar såväl miljö som sociala och etiska aspekter. Det rent tekniska har i detta sammanhang fått stå tillbaka. Men förändringar kan vara på gång.

CSR (Corporate Social Responsibility) kan översättas med företagens samhällsansvar. Centralt är att företagen tar hänsyn till ekonomiska, miljömässiga, etiska, sociala och konsumenträttsliga faktorer i sin verksamhet. I allt större utsträckning används dock begreppet hållbarhet vid sidan av, eller synonymt med, CSR. Tankesmedjan Sustainability Circle hör till dem som enbart pratar om hållbarhet, och då kopplat till de tekniska aspekterna.

– Hållbarhetsproblem har stark koppling till teknik. Viktiga miljöfrågor som växthuseffekten, gift i kretsloppet och ändliga resurser, men även hälsa, trivsel på jobbet och produktivitet, handlar om teknik, säger Anders Källström, styrelseordförande för Sustainability Circle.

Cöra underhåll sexigt

Anders menar att tekniken ofta försummas. Det beror på att ingenjörer sällan deltar i samhällsdebatten, vilket leder till att beslutsfattare inte ser teknikens potential i hållbarhetsarbetet. Den viktigaste rollen kan underhållstekniker och -ingenjörer spela. Där konstruktören skapar något och går vidare till nya uppgifter, vet underhållsteknikern hur tekniken mår på längre sikt. Problemet enligt Anders är att underhåll har låg status.

– För mig är underhåll och hållbarhet delvis samma sak. Om underhåll kan förmedla hur tekniken mår på lång sikt skapas mer hållbarhet. Vår vision är en ny profession, hållbarhetsutvecklaren. Det uppgraderar yrket och ger det högre status. Det finns massor av pengar att tjäna på underhåll, sannolikt större belopp än själva investeringen, sett över en livscykel. Men då måste underhåll göras sexigt, i dag är det ofta inte sexigt att sköta det som är gammalt.

Trots att de flesta anser att långsiktighet är rätt väg att gå, agerar många företag fortfarande inte så. Anders anser att dagens ekonomiska modell uppmuntrar till kortsiktigt beteende. Som ett komplement till resultat- och balansräkning vill Sustainability Circle därför införa något de kallar hållbarhetsräkning. Det handlar om att diskontera framtiden varje månad. Tanken är att det ska stimulera långsiktigt tänkande.

Cör en hållbarhetskalkyl

– I en hållbarhetskalkyl tar man även med sådant som inte får bokföras, som risker, restriktioner och potentialer. Om en bro inte underhålls så har den ingen underhållskostnad och är därför skenbart lönsam. Men efter 25 år rasar den kanske, med stora ekonomiska och mänskliga skador till följd. Sådant syns inte i balansräkningen, men i en hållbarhetsräkning hamnar det eftersatta underhållet som en underhållsskuld, säger Anders och fortsätter:

– Restriktioner handlar om att synliggöra ekonomiskt om en ändlig resurs som torsken eller oljan håller på att ta slut. Järnvägen är ett exempel på potential. Om den hade varit bättre underhållen och investeringarna skötts bättre, hade järnvägen haft högre intäkter. De uteblivna intäkterna är en kostnad för eftersatt underhåll och eftersatta investeringar i en hållbarhetsräkning.

Ägarkapitalister är hjältar

Det finns redan i dag de som höjer sig över balans- och resultaträkning och mer fokuserar på långsiktigt ägande, nämligen de familjeägda företagen.

– Det finns olika sorters kapitalism. Ägarkapitalism, där de som äger företaget även styr, fungerar i allmänhet hållbart. De vet att

”För mig är underhåll och hållbarhet delvis samma sak. Om underhåll kan förmedla hur tekniken mår på lång sikt skapas mer hållbarhet.

Anders Källström, styrelseordförande för Sustainability Circle.

ekonomin går upp och ner och agerar långsiktigt för att kunna fortsätta äga företaget under lång tid framåt. Dessa är mina hjältar. I en finanssystemstyrd kapitalism, där de som styr inte äger, finns det däremot inte lika stort intresse i industriverksamheten och ägarna är ofta långt från teknikproblemen. Där handlar det ofta bara om ett företag är högt eller lågt värderat och att göra snabba klipp. Frågan är vilken nytta den kortsiktigheten tillför, funderar Anders.

Hållbarhet framtida konkurrensmedel

Till skillnad från många andra hållbarhetsinitiativ, har Sustainability Circle börjat nerifrån med företagen själva. Ur det perspektivet kan de som är ute i verkligheten direkt se vad som inte funkar, vilket ger en större potential för förändring. Även om många är med på fördelarna med hållbarhetsräkning, ligger utmaningen i att komplettera det etablerade ekonomiska systemet och att få företagen att orka göra något av hållbarhetsfrågorna.

– Tekniken kan lösa tre fjärdedelar av hållbarhetsproblemen. Om ägare och ledning är långsiktiga och ger hållbarhetsräkning lika stor plats i beslutsprocessen som resultat- och balansräkning så skulle hållbarhetsperspektiven gynnas. Om vi bara tänker kortsiktigt kommer detta inte att slå igenom. Hållbarhet kommer att vara ett framtida konkurrensmedel och vårt system hjälper ägarna att vara långsiktiga, avslutar Anders. □

Anders Källström, styrelseordförande för Sustainability Circle.

UTVECKLAR OCH KOMMUNICERAR KUNSKAPER OM INDUSTRIELL HÅLLBARHET.

Tankesmedjan Sustainability Circle är en ekonomisk förening som bildades i januari 2011. I dag har man 55 huvudmän, som fungerar som ägare, medarbetare och kunder. Sätet finns i Göteborg, men nätverket omfattar cirka 200 personer över hela landet. Bland huvudmännen finns Sahlgrenska universitetssjukhuset, Öresundsbron, Volvo och SSAB.

Din genväg till Europa och världen

Res smidigt och prisvärt med SAS och KLM från Linköping City Airport. Med upp till fem dagliga avgångar via Köpenhamn eller Amsterdam når du tusentals destinationer världen över.

UTMÄRKTA FÖRBINDELSER TILL LONDON OCH NORGE
Res med SAS morgonflight från Linköping, efter ett snabbt byte på Kastrup, når du London kl 08.45 och Oslo, Bergen eller Stavanger före 09.30.

ÅRETS NYHETER MED KLM
Under våren börjar KLM flyga från Amsterdam till Edmonton, Bogota, Cali, Belfast, Krakow och Montpellier. Testa en ny destination!

Maskiner och Reservdelar

Vi säljer och hyr ut tryckluftsdrevna och hydrauliska maskiner. I vårt sortiment har vi också gruvlampor, tändapparater, reservdelar, borrar med mera till dig som jobbar inom gruv-, bygg- och stenindustrin. Vi utför även reparationer på Era maskiner.

Gruvteknik AB

Saxdalsvägen 2 • Blötberget • 771 65 Ludvika
Tel kontor 0240-374 95 • Tel lager 0240-370 01
Fax 0240-376 58 • Mobil 070-744 56 66, 070-637 36 29
E-post info@gruvteknik.com • www.gruvteknik.com

Välkommen till en **GLOBALISERAD VÄRLD**
Vi har utbildningar i engelska, svenska och interkulturell kommunikation

VI UTGÅR ALLTID FRÅN DINA BEHOV
Möten med andra kulturer blir allt vanligare och för att kunna kommunicera krävs kunskap. Det är därför vi finns – vi vill hjälpa till med kommunikationen för att öka lönsamheten.

VI ERBJUDER SKRÄDDARSYDDA KURSER I SVENSKA FÖR MEDARBETARE SOM SKA BO OCH ARBETA I SVERIGE
I undervisningen ingår svensk vardags- och affärskultur. Vi hjälper till med alla praktiska problem och frågor som kan dyka upp när man är nyinflyttad i Sverige. Vi anpassar tid, omfattning och plats efter kursdeltagarens möjligheter och behov.

Hör av dig så berättar vi gärna mer!

www.amtcommunication.se

SAMHÄLLSANSVAR EN VÄG TILL ÖKAD LÖNSAMHET

TEXT: NICLAS SAMUELSSON · FOTO: OLOF HOLDAR

För företag är arbete med miljö, ökad jämställdhet och minskad fattigdom inte bara ett sätt att göra världen bättre för andra. Det handlar minst lika mycket om affärsmöjligheter och ökade vinster – på flera plan.

Att företag tar ett samhällsansvar och väger in sociala, etiska och miljömässiga faktorer i sin verksamhet behöver inte gå emot krav på tillväxt och ökad lönsamhet. År 2012 myntade Anna Ryott begreppet Corporate Social Profitability i boken "Affärsaktivisten", som hon skrev tillsammans med Ulrika Hotopp. Tanken bakom uttrycket är att hållbarhetsarbete också ökar lönsamheten.

– För mig går dessa saker hand i hand. Genom att arbeta med hållbarhetsfrågor får företagen bättre rykte och kan lättare rekrytera talanger, får lojalare kunder och nöjdare medarbetare. Det leder i sin tur till bättre affärer och ökad lönsamhet, säger Anna Ryott, som sedan 2013 är vd för statens utvecklingsfinansiär Swedfund.

Swedfunds uppdrag går ut på att utrota fattigdom genom att investera i hållbart företagande i världens fattigaste länder. Arbete med hållbarhet finns så att säga i organisationens dna. För att Swedfund ska investera i ett företag måste vissa kriterier uppfyllas. Bland annat ska satsningen skapa nya jobb, öka kunskapsöverföringen och vara finansiellt bärkraftig. Men detta måste också ske på ett hållbart sätt. Därför tittar man också på om arbetsvillkoren är schyssta, hur miljön påverkas och om det förekommer korruption.

– Vi jobbar på de svåraste marknaderna i världen, så det är helt avgörande vilka partnerföretagen är. Innan vi går in med pengar får företaget skriva under en hållbarhetspolicy där vi ställer vissa krav. För att se att målen om hållbarhet och social utveckling uppnås, är det centralt för oss att mäta och följa upp resultaten, fortsätter Anna.

I Swedfunds arbete med partnerföretagen ingår det att förklara fördelarna med att agera hållbart. Det handlar om att visa att det leder till bättre företag, som därmed blir mer lönsamma. Mottagandet från partnerföretagen är bra och frågorna prioriteras. Anna menar att Swedfunds arbete kommer att ge resultat också på längre sikt.

– Snitttiden för vår investering ligger på åtta år. Om man under

den tiden jobbar med att förbättra företagskulturen så hinner man se de positiva effekterna av att agera hållbart. Då är det osannolikt att bolagen svänger när vi säljer vårt innehav. Att följa frågor om hållbarhet gör också att värdet på företaget ökar, vilket ger fördelar vid en försäljning. Man attraherar nya ägare, som ser att företaget är välskött och att det är ordning på alla plan.

Att frågor som rör miljö, sociala aspekter, etik och moral kommer att ta större plats i framtiden är nog de flesta överens om. Enligt Anna måste detta bli en del av fler företags dna, och då inte minst ur ett lönsamhetsperspektiv.

– I en globaliserad och digitaliserad värld kan ett varumärke som har byggts upp under årtal raseras på 24 timmar via sociala medier. Att arbeta med hållbarhetsfrågor är lika strategiskt viktigt som försäljning och kostnadskalkyler. Swedfund ligger i framkant med tanket att det är lönsamt att jobba hållbart. Nu vill vi inspirera andra att gå före och visa att det är möjligt. □

Minskar fattigdom genom hållbart företagande

Swedfund är statens utvecklingsfinansiär, som genom hållbara investeringar bidrar till ekonomisk, miljömässig och social utveckling i världens fattigaste länder. Målet är att utrota fattigdom genom att skapa hållbart företagande på några av världens tuffaste och mest intressanta tillväxtmarknader. Huvudverksamheten består av kommersiell finansiering i form av riskkapital till främst större svenska företag och andra internationella partners. För små och medelstora företag finns etableringsstödet Swed-partnership, som Swedfund ansvarar för.

Swedfund grundades 1979 och ägs helt av svenska staten. I dag har man 39 medarbetare, varav 36 finns i Stockholm och tre i Nairobi i Kenya. Källa: Swedfund

” I en globaliserad och digitaliserad värld kan ett varumärke som har byggts upp under årtal raseras på 24 timmar via sociala medier.

Anna Ryott

VAD ÄR CSR?

TEXT: NICLAS SAMUELSSON

CSR står för Corporate Social Responsibility och innebär att företag på frivillig väg och utöver vad lagen kräver, integrerar sociala, etiska och miljömässiga aspekter i verksamheten. Andra begrepp som används är grönt företagande, SR (Social Responsibility), hållbart företagande och CR (Corporate Responsibility). CSR omfattar dels ett ansvar gentemot ägare, anställda, kunder, långivare, myndigheter och övriga intressenter, dels ett ansvar och engagemang i samhället utanför företaget.

FÖRETAGENS ANSVARSTAGANDE OMFATTAR TRE OMRÅDEN:

- Miljömässigt: Avfallshantering, energikonsumtion, utsläpp/ föroreningar, biologisk mångfald.
- Socialt och etiskt: Samhällspåverkan, mänskliga rättigheter, jämställdhet, mångfald och produktansvar.
- Ekonomiskt: Långsiktig lönsamhet och öppen ekonomisk redovisning som inkluderar CSR-aspekterna.

Källa: www.csrguiden.se

I EN CIRKULÄR EKONOMI EFTERSTRÄVAS ÅTERANVÄNDNING

Cirkulär ekonomi är ett uttryck som allt oftare används i samband med CSR och hållbarhet. Begreppet är ett uttryck för ekonomiska modeller som lyfter fram affärsmöjligheter där cirkulära kretslopp används, snarare än linjära processer. Cirkulär ekonomi är inspirerat av naturens kretslopp. Grundtanken är att avfall ska ses som en råvara och att produkter ska designas så att de i första hand kan återanvändas, i andra hand materialåtervinnas eller i sista hand energiutvinnas. Biologiskt material ska kunna komposteras.

FÖR ATT STÄLLA OM FRÅN LINJÄR TILL CIRKULÄR EKONOMI KAN ETT FÖRETAG

- ta bort miljöfarliga ämnen
- designa om produkterna så att de materialmässigt går att ta isär i sina beståndsdelar
- använda förnyelsebar energi till produktion och transporter
- återföra material enligt prioriteringen ovan
- dela, hyra eller leasa verktyg och utrustning snarare än att äga dem och på samma sätt hyra eller leasa ut produkterna till kunder snarare än att sälja dem.

Källa: Wikipedia

GLOBAL COMPACT BYGGER PÅ TIO PRINCIPER

På World Economic Forum i Davos 1999 uppmanade FN:s dåvarande generalsekreterare Kofi Annan näringslivet att ta globalt ansvar. Initiativet resulterade i The Global Compact, som grundas på tio principer baserade på FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna, ILO:s grundläggande konventioner om mänskliga rättigheter i arbetslivet, Rio-deklarationen samt FN:s konvention mot korruption. Principerna omfattar:

- Mänskliga rättigheter: Företagen ska stödja och respektera skydd för internationella mänskliga rättigheter inom den sfär de kan påverka samt försäkra sig om att deras eget företag inte är delaktigt i brott mot mänskliga rättigheter.
- Arbetsvillkor: Företagen ska upprätthålla föreningsfrihet och faktiskt erkänna rätten till kollektiva förhandlingar samt avskaffa alla former av tvångsarbete, barnarbete och diskriminering vid anställning och yrkesutövning.
- Miljö: Företagen ska stödja försiktighetsprincipen vad gäller miljörisker, ta initiativ för att främja större miljömässigt ansvarstagande och uppmuntra utveckling och spridning av miljövänlig teknik.
- Korruption: Företagen ska motarbeta alla former av korruption, inklusive utpressning och bestickning.

Källa: www.regeringen.se

PRODUKTION 2030 FÖR SVENSK KONKURRENSKRAFT

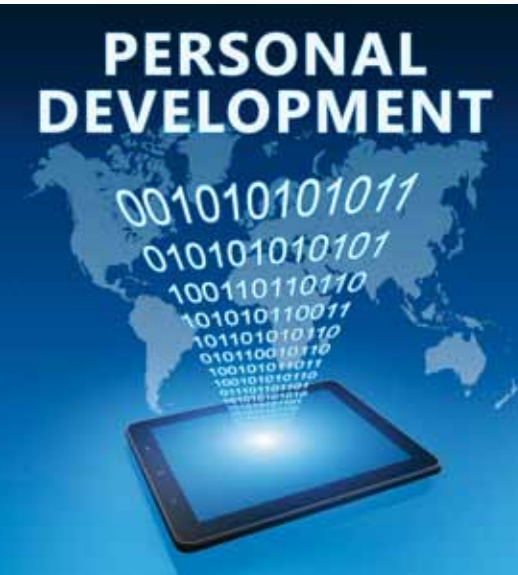
Programmet Produktion 2030 är ett initiativ för att skapa en nationell bas av forskning, innovation och utbildning för en konkurrenskraftig svensk produktion år 2030. Målet är att Sverige då ska vara ett av världens främsta länder med långsiktigt hållbar produktion utifrån ekologiska, ekonomiska och sociala perspektiv.

Programmet fokuserar på sex områden där svensk produktion i dag är konkurrenskraftig, men där insatser behövs för att företagen ska behålla konkurrenskraften och på så sätt stärka jobb och välfärd i Sverige:

1. Miljömässigt hållbar produktion
2. Flexibla tillverkningsprocesser
3. Virtuellt produktionsutveckling och simulering
4. Kunskapsarbete i produktionssystemet
5. Produktion av tjänstebaserade produkter
6. Processer för integrerad produkt- och produktionsutveckling

Programmet genomförs med stöd från Vinnova, Energimyndigheten och Formas.

Källa: www.vinnova.se

HÅLLBART FÖRETAGANDE

— INSPIRERANDE MÖJLIGHET ELLER KOSTSAM TREND?

Stora Styrelsedagen november 2014 i Västerås hade fokus på hållbarhet och företagens samhällsansvar, och årets Sustainable Business Day i Stockholm den 13 mars lockade 700 deltagare som bland annat fick höra att investerare nu letar hållbara investeringar, att hållbarhet har blivit en allt viktigare strategisk fråga i styrelserummen och att man som underleverantör får vara beredd på mer långtgående hållbarhetskrav.

Det här innebär att ägare och företagsledningar i ökande grad börjar hitta företagets roll i arbetet för en hållbar värld. Företagen balanserar bra lönsamhet och miljöansvar med ett fullt ansvarstagande för företagets övriga samhällspåverkan. I näringslivet som helhet finns idag företag som kommit olika långt på hållbarhetsresan:

- De som accepterat och inkorporerat hållbarhetsutmaningar i sin affärsutveckling och därmed förstått potentialen i fråga om konkurrensfördelar och långsiktigt hållbarare produkter och affärsmodeller.
- De bolag som nöjda ligger kvar på en miniminivå av att "göra något bra", som att skänka pengar till välgörenhet eller energi-effektivisera.
- De som står vid sidan av och tänker att det där får någon annan lösa.

I företagen i den första gruppen finns ett tydligt arbete med värderingar som bygger på att man vill ta ett större ansvar än bara verka för bolagets kortsiktiga lönsamhet.

Jag blir hoppfull när jag ser hur dessa företag har lyckats. Det verkar som om det finns mycket att vinna både affärsmässigt och emotionellt.

Det finns en stor potential i att begåvade ledare i företagen tar ledningen och visar på möjligheterna att slå in på den hållbara vägen.

Om man betraktar hållbarhet som något som kostar resurser och att kunderna inte är beredda att betala för det så blir det bara ytterligare en pålaga. De som ser frågan som en möjlighet och ger den sin kraft och kreativitet kommer att hitta produktförbättringar, nya affärsmodeller och ändrade processer som ger konkurrensfördelar och stärker företagens lönsamhet och image.

Min slutsats blir att det nog bara handlar om kreativitet och att det krävs ett genuint engagemang för långsiktig hållbarhet.

Rolf A Hellström, hållbarhetskonsult och vd på Nestor AB.

FOTO: TEXTANGEN

ROLF A HELLSTRÖM

Rolf A Hellström började på Asea i Västerås 1971 och har 18 års erfarenhet från ledande befattningar i Sverige och internationellt inom ABB-koncernen, bl a med fem år som affärsenhetschef i Malaysia, fyra år som vd i Filippinerna och fyra år som vd och landchef i Lettland. Rolf är också honorärkonsul för Litauen i Västerås och Västmanland.

Sedan 2007 är Rolf delägare i Nestor AB som bedriver en värderingsdriven konsultverksamhet specialiserad på ansvarsfullt företagande och hållbar utveckling. Verksamhetsmålet är att bidra till en hållbar utveckling i företag och samhälle. Nestor erbjuder konsulttjänster inom hållbar verksamhetsutveckling med socialt ansvarstagande som grund.

Verksamheten ägs och drivs av Monika Wingård, Eric Söderberg och Rolf A Hellström.

TRADE

— INTERNATIONAL TTIP SUMMIT IN SWEDISH LAPLAND

TEXT: STINA ELG · FOTO: NORRBOTTENS HANDELSKAMMARE

Den 2-3 september arrangerar Norrbottens Handelskammare en konferens för frihandel: TRADE – International TTIP summit in Swedish Lapland. Syftet med TRADE är att informera om det transatlantiska handelsutbytet och förhandlingen av frihandelsavtalet mellan USA och EU, Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP). Inbjudna är politiker och representanter för näringslivet i Sverige och USA.

Den 2 september inleds programmet med ett opening party för både nationella och internationella deltagare. Den 3 september hålls själva konferensen i Kulturens hus i Luleå, där Sveriges EU-kommissionär Cecilia Malmström är en av huvudtalarna. Föreläser gör även bland andra Oscar Stenström, statssekreterare på näringsdepartementet och Eva Nordmark, ordförande i TCO.

USA och EU är världens största ekonomier. Varje dag handlas det varor och tjänster för över 18 miljarder kronor över Atlanten. USA är en mycket viktig marknad för Sverige som är ett exportberoende land.

– Här i norra Sverige har många företag sina kunder utanför Sveriges gränser och goda handelsrelationer med andra länder är en förutsättning, menar Natalie Sidén som är projektledare för konferensen.

I frihandelsavtalet TTIP, som förhandlas mellan EU och USA, vill man ta bort handelshinder för att förenkla affärerna mellan de två marknaderna. TRADE-konferensen har som syfte att ta fram

de positiva effekterna av vad TTIP och ett utökat samarbete mellan nationerna skulle innebära för Europa och USA. Exporten från Sverige till USA skulle kunna öka med 17 procent och importen med 15 procent, enligt beräkningar från Kommerskollegium.

– Utöver det förväntas andra positiva effekter som fler arbetstillfällen i Sverige och ökad konkurrens i och med större utbud av varor och tjänster, vilket i sin tur bidrar till forskning och utveckling. Det skulle också stärka relationerna mellan nationerna ytterligare, säger Natalie Sidén.

Det finns delar i TTIP som diskuteras, främst är det ISDS, den klausul för investeringsskydd som ska ge möjlighet för investerare att få sin sak prövad i en skiljenämnd. Den 2-3 september kommer att bli två intressanta dagar med både information och diskussion, utlovar Norrbottens Handelskammare.

– Det känns jättebra att få arrangera en sådan konferens i Norrbotten, vi är stolta över regionen och får nu chansen att visa upp den för våra besökare. Jag hoppas att TRADE ger deltagarna förståelse för hur viktigt TTIP är och att de samtidigt har trevligt och knyter kontakter för framtida affärer och samarbeten, avslutar Natalie Sidén. □

”DET KÄNNES JÄTTEBRA ATT FÅ ARRANGERA EN SÅDAN KONFERENS I NORRBOTTEN, VI ÄR STOLTA ÖVER REGIONEN OCH FÅR NU CHANSEN ATT VISA UPP DEN FÖR VÅRA BESÖKARE.”

HÅLLBART – GRÖNA AFFÄRER PÅ INDONESIAN FASHION WEEK

Deltagarna från Indonesien, Irak, Etiopien, Uganda, Kenya, Rwanda och Zambia tillsammans med Sveriges ambassadör Johanna Brismar. Foto: Anna-Karin Rudelius.

Chamber Trade Sweden arrangerade konferensen ”Chamber Academy on Women’s Economic Empowerment”, i Jakarta, Indonesien, tidigare i vår. CTS fokuserar på kvinnors ekonomiska oberoende, företagande och sysselsättning genom att stärka möjligheterna för kvinnors företagande med opinionsbildning, tjänster och nätverk. Chamber Trade Sweden var värd för konferensen i samarbete med APINDO, Indonesiens största privata medlemsorganisation för företag. APINDO är en av grundarna av Indonesian Fashion Week och konferensen blev startskottet för modeveckan. Alla deltagare på konferensen fick varsin sarong och uppmuntrades genom Nina Tursinah från APINDO, att bära den på indonesiskt vis, vilket resulterade i färgglada deltagare.

TEXT: CHAMBER TRADE SWEDEN

Indonesian Fashion Week öppnades med en storslagen modeuppvisning. Foto: Malin Dacke.

>>

– Det var fjärde gången vi samlade våra partnerorganisationer som jobbar med förutsättningar för företagande och speciellt kvinnors möjlighet till företagande. Första gången, 2012, bjöd vi in våra partners till Stockholm. Därefter, 2013 och 2014, har vi arrangerat två konferenser i Kapstaden, Sydafrika, tillsammans med Cape Chamber of Commerce. Det är ett utmärkt sätt att praktiskt utveckla och lyfta sina partners att samarrangera stora möten med dem, samtidigt som budgeten tillåter fler deltagare än om konferensen hölls i Sverige. På konferensen 2014 myntade en av deltagarna, Veronica De Klerk från Namibia, begreppet "Phenomenal women" som ett namn för nätverket. Det är en ära för CTS att samla dessa fantastiska kvinnor från Botswana, Etiopien, Indonesien, Irak, Kenya, Pakistan, Rwanda, Sydafrika, Tanzania, Uganda, Serbien, Zambia och Zimbabwe, säger Charlotte Kalin, vd för CTS.

Under tre intensiva dagar, sena nätter och olika workshops spelade CTS en viktig roll

för att inspirera, leda erfarenhetsutbyte, diskutera utmaningar och upptäcka nya sätt att hantera de frågor som affärskvinnor har gemensamt.

Hållbart ledarskap och etik

Adam Brännström, vd för det svenska företaget Kontura, var en av talarna under punkten "Hållbart ledarskap och etik".

– Ledarskap handlar om att inspirera andra människor, men vi måste komma ihåg att en chef och en ledare är två olika saker. Det inte ovanligt att en skicklig kirurg blir tillfrågad att bli chef för ett sjukhus – utan en ledarutbildning. Tänk om du en dag skulle befordera en mycket skicklig person som arbetar vid incheckningsdisken på flygplatsen till pilot, eftersom hon har gjort ett bra jobb i sin roll vid incheckningen. Det är viktigt att förstå hur ditt ledarskap påverkar andra människor.

ISO 26000 för socialt ansvarstagande

Ruth Brännvall från NJORD Consulting

föreläste om hur man arbetar förebyggande med standarden för socialt ansvarstagande, ISO 26000, i organisationer och företag.

– Korruption i den dagliga verksamheten har ofta att göra med den uppfattade bristen på valmöjligheter. I många länder där korruption är vanligt förekommande spelar familjeband, politik och religiös tillhörighet en avgörande roll i kulturen och det återspeglas även i näringslivet. Då korruption används för att gynna någon av dessa grupper är det svårt att handskas med den. När det finns en standard, som ISO 26000 att luta sig mot, är människor mer benägna att agera etiskt. De känner sig säkra på sig själva och inser att de har ett val, säger Ruth Brännvall. Det handlar om vilka intressenter som påverkas av företagets verksamhet och hur man långsiktigt agerar för allas bästa. Då blir företaget vinnare utan att det sker på någon annan intressegrupps bekostnad.

Flera av konferensdeltagarna är intresserade av att använda sig av olika instrument kopplade till etik.

Många designers visade upp sina senaste kollektioner. Foto: Malin Dacke.

APINDO's Nina Türsinah i glatt samspråk med Sveriges ambassadör Johanna Brismar Skoog. Foto: Anna-Karin Rudelius.

Margaret Akinyi från Kenya tillsammans med Bertha Ndlovu från Zimbabwe. Foto: Anna-Karin Rudelius.

APINDO presenterade sin nya Sarongbok, en inspiration till att använda sarong till såväl vardag som till fest. Bland modellerna i boken återfinns Charlotte Kalin och Sofie Wikander från Chamber Trade Sweden. Foto: Anna-Karin Rudelius.

– Vi vill ta fram ett etiskt regelverk för handelskammaren och aktivt jobba med våra medlemmar för att utbilda dem och uppmuntra dem att anta de etiska riktlinjerna i sina respektive företag, säger Prisca M. Chikwashi, vd för ZACCI, handelskammaren i Zambia.

Öka kvinnors inflytande

Att arbeta med kvinnor och deras erfaren-

het står högt på dagordningen för African Women in Agribusiness Network East Africa.

– Vi arbetar hårt med den här frågan i Tanzania. Vi måste arbeta tillsammans och en tanke är att arbeta mer med den äldre generationen och dra nytta av deras erfarenhet, säger Rose Kalulika.

– Kvinnors företagsnätverk och kvinnliga förebilder är oerhört viktiga för att

få andra kvinnor att växa, säger Johanna Brismar Skoog, svensk ambassadör i Indonesien. Hon fortsätter och menar att ökad jämställdhet kan bidra till att öka bruttonationalprodukten med upp till 12 procent. □

VALUTAPROGNOS FRÅN SEB

Samtidigt som växelkurser blir alltmer betydelsefulla för centralbankerna fortsätter centralbankernas penningpolitik att styra växelkurserna. Relativ penningpolitik och främst förväntningar om densamma fortsätter tydligt att dominera växelkursutvecklingen.

EUR/USD

Vi har länge pekat på att ekonomisk och penningpolitisk divergens mellan USA och euroområdet är den dominerande kraften när vi i mer än ett års tid har förespråkat en starkare dollar och en svagare euro. Efter en kraftfull försvagning av euron i början på året har EUR/USD de senaste veckorna korrigerat högre. Från den lägsta noteringen strax över 1.05 har växelkursen stigit till över 1.13 i skrivandets stund. Korrektionen har bl a sammanfallit med tecken på en svagare ekonomisk utveckling i USA i början på året, vilket har skapat viss osäkerhet samtidigt som förväntningarna på Feds räntehöjningar har skjutits på framtiden. Det verkar även som att korrektionen är högre i EUR/USD ganska väl sammanfaller med en ovanligt kraftig uppgång i globala obligationsräntor, och i synnerhet i tyska obligationsräntor. En tysk 10-årig obligationsränta har stigit med nästan 0.70 procentenheter från en rekordlåg notering på 0.05 procent i mitten på april. Utöver utsikterna för relativ penningpolitik finns det andra drivkrafter

SEB växelkursprognoser:

Växelkurs	2015-05-07	Juni 2015	Dec 2015
EUR/USD	1.1372	1.05	0.95
EUR/SEK	9.33	9.30	8.95
USD/SEK	8.21	8.85	9.40
CHF/SEK	9.04	8.85	8.30

som gynnar dollarn, och som bör göra det även fortsättningsvis vilket är skälet till att vi betraktar rörelsen som temporär korrektion. Många år med extremt låga dollarräntor har bl a drivit fram en omfattande finansiering i dollar utanför USA. Sådan finansiering är i dagsläget inte alls lika attraktiv när amerikanska räntor är klart högre än omvärldens räntor. Det kan tvinga fram omstruktureringar i finansieringen som gynnar dollarn. Det finns även anekdotiska bevis på att eurofinansiering växer i popularitet. Vår prognos för EUR/USD pekar alltså lägre men förutsätter att Fed börjar höja räntan under hösten samtidigt som ECB fortsätter de omfattande statsobligationsköpen. Vi räknar då med att växelkursen kan nå en bit under paritet. Risker för vår EUR/USD-prognos är naturligt kopplade till centralbankerna och skulle det komma signaler från Fed eller ECB som avviker från våra prognoser kan det motverka en dollarförstärkning i linje med vår prognos.

Kronan

Med fullt fokus på att vända den låga inflationen och oro för fallande inflationsförväntningar beslutade Riksbanken att sänka sin styrränta ytterligare till 0.25 procent mitt emellan två ordinarie möten. Dessutom ökade man köpen av statsobligationer, vilket även var fallet i samband med det ordinarie mötet i april. Trots det utesluter Riksbanken inte ytterligare åtgärder såsom räntesänkningar eller utökade obligationsköp framöver. Liksom tidigare reagerade kronan negativt på beskedet från Riksbanken. Det är ganska tydligt att en svag krona har blivit en viktig pusselbit i Riksbankens strävan att vända runt inflation och inflationsförväntningar. Samtidigt är kronan relativt lågt värderad på nuvarande nivåer samtidigt som vi har en relativt positiv bild vad gäller svensk tillväxt. I den situationen verkar det enda som hindrar kronan från att stärkas vara Riksbankens agerande. Även om vi tror att Riksbanken mycket väl kan sänka räntan ytterligare en gång till -0.40 procent på mötet i juli så tror vi trots allt att Riksbanken börjar närma sig slutet av nuvarande sänkningssykel. Det gäller dock att vi får tecken på högre inflation och stigande inflationsförväntningar. Givet att det sker bör Riksbanken kunna tillåta en lite starkare krona mot euron. Efter en period med fortsatt svag krona under våren och sommaren bör vi se viss förstärkning mot euron under hösten. Vid mitten på året tror vi att EUR/SEK ligger på 9.30 för att sedan falla mot 8.95 i slutet på 2015. Samtidigt gör förnyad dollarstyrka att kronan försvagas en del mot dollarn under resten av året och vi tror att dollarn kan komma att kosta så mycket som 9.40 i slutet på året.

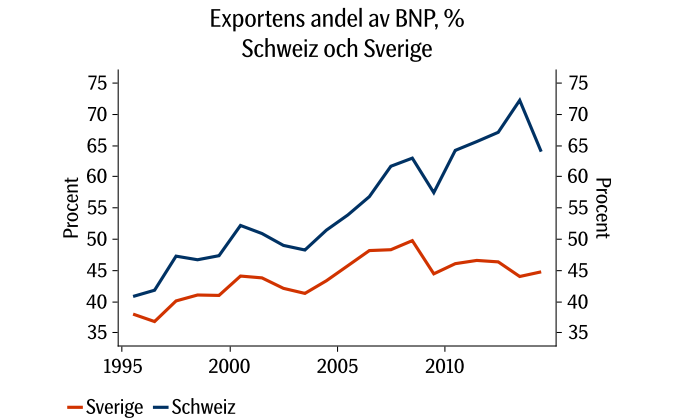
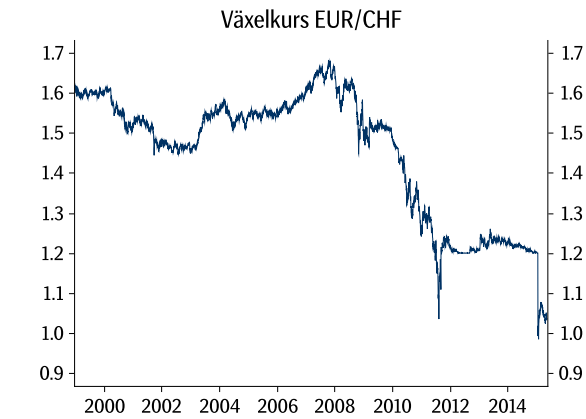

Schweizerfrancen

Den schweiziska francen (CHF) har haft en remarkabel utveckling sedan finanskrisen 2008 då en euro kostade nästan 1.70 franc. I skrivandets stund kostar 1 euro istället 1.03 franc, dvs en francförstärkning med ca 60 procent. Förstärkningen hänger samman med den globala finanskrisen och inte minst den påföljande eurokrisen, men även ökad geopolitisk osäkerhet tenderar att gynna francen. Det beror på francens grundmurade rykte sedan lång tid tillbaka som en säker hamn (safe haven) för globalt kapital. När det stormar flyr många investerare till Schweiziska tillgångar som betraktas som mycket säkra. Det har varit drivkraften den här gången också och det ställer till problem för landet. Även om schweiz kanske främst förknippas med banksekretess och en stor finanssektor så är Schweiz, liksom Sverige, i hög grad en exportorienterad ekonomi. Förra året uppgick exporten från Schweiz till ungefär 65 procent av BNP. Därmed är en alltför stark franc som dämpar exporten ett stort bekymmer för landet

på längre sikt. Alltför stark franc var också anledningen till att landets centralbank (SNB) i augusti 2011 ensidigt införde ett golv i växelkursen mellan francen och euron på 1.20 samtidigt som räntor sänktes till negativa nivåer (vilket då var unikt) för att motverka kapitalinflöden. Men trycket på francen har bestått och tidigare i år tvingades SNB slutligen att ge upp försvaret av valutagolvet när landets valutareserv hade vuxit till ungefär 90 procent av BNP. Det fick dramatiska följder och inom loppet av några sekunder stärktes francen med ytterligare ca 20 procent. På längre sikt tror vi att francen kommer att försvagas från dagens nivåer, men det verkar dröja. Så länge ECB fortsätter att köpa stora mängder statsobligationer (minst till september 2016) och innan Greklandskrisen är löst får vi nog räkna med att francen är fortsatt stark. I dagsläget är det väldigt lite SNB kan göra för att förhindra en sådan utveckling. Vi räknar med att francen kostar ca 8.85 kr i mitten på året och 8.30 kr i december.

Richard Falkenhäll, valutaanalytiker SEB

Digitalisering av näringslivet: BÅDE SMÅ OCH STORA FÖRETAG VINNER PÅ INDUSTRIE 4.0

Det är inte bara de stora industrierna som kan vinna på den pågående digitaliseringen – även små och medelstora företag kan producera effektivare och mer kundanpassat. Det sade Klaus Helmrich från Siemens under "Tyskland i dialog-seminariet" om Industrie 4.0 nyligen.

TEXT: TYSK-SVENSKA HANDELSKAMMAREN

– **Internet har revolutionerat** industrin och affärsvärlden, inledde Klaus Helmrich, medlem i koncernledningen och affärsområdeschef för Digital Factory/Process Industries and Drives på Siemens AG. Företagens konkurrenskraft kan öka markant tack vare digitaliseringen och nya affärsmodeller kan skapas, men kompetens måste byggas upp kring säkerhet och kommunikation. Vi använder redan teknologin i vår vardag och nu gäller det att implementera den i tillverkningsindustrin, fortsatte Klaus Helmrich i sitt inledande föredrag.

Begreppet och framtidsprojektet Industrie 4.0 skapades i Tyskland av företrädare för både politik och näringsliv, för att sätta fokus på digitaliseringens betydelse för tysk industris konkurrenskraft bortom år 2025.

Siemens är en viktig aktör i den så kallade fjärde industriella revolutionen genom sina satsningar på forskning och samarbeten med andra företag och universitet, och stora delar av Siemens tillverkning är idag automatiserad.

– Industrie 4.0 påverkar hela värdekedjan från produktdesign och fabrikstillverkning till service, oavsett hur förutsättningarna och behoven ser ut på olika företag. Digitaliseringen är som en kokbok – de olika ingredienserna kan kombineras och anpassas i oändlighet, vilket gör Industrie 4.0 relevant för alla slags företag. Men något som är viktigt att komma ihåg är att digitaliseringen inte är en fråga för produktchefer eller it-chefer, utan för ägare, styrelser och vd:ar – det är de som fattar strategiska beslut om att låta företagen ta steget in i den digitala världen, betonade Klaus Helmrich.

Sverige kan lära av Tyskland

Tyskland i dialog-seminariet "Industrie 4.0 – How to digitalize industry?" anordnades av Tysk-Svenska Handelskammaren och Siemens för att ge de drygt hundra deltagarna från näringsliv och politik en inblick i hur Tyskland och Sverige arbetar med digitaliseringen. I sitt föredrag visade Klaus Helmrich siffror på att tillverkningsindustrins andel av Sveriges BNP sjönk från 20 till 17 procent mellan 2001 och 2011, medan den steg från 22 till 23 procent i Tyskland under samma period.

I den efterföljande paneldiskussionen som

moderades av Therese Larsson Hultin framförde paneldeltagarna, Klaus Helmrich från Siemens AG, Harald Ludanek från Scania, Jan Brockmann från Electrolux och Thomas Lundholm från KTH, att Sverige också skulle behöva en politisk framtidsstrategi som Industrie 4.0.

– **Sverige behöver ha** ett större fokus på digitaliseringen som även politiken står bakom. I Tyskland talas det mycket om Industrie 4.0 och där satsas mycket stora resurser på forskning. Det är någonting som vi kan lära av i Sverige, framför allt för att industrin i framtiden ska kunna attrahera yngre, välutbildade generationer, menade Thomas Lundholm, teknologie doktor och chef för produktionsforskningslabbet XPRES på KTH.

– Sverige har rätt kompetens, men samhällets agenda är inte så utvecklad i den här frågan, sade Jan Brockmann, Chief Operations Officer och Senior Vice President, Group Management på Electrolux Group i Sverige. När det gäller digitalisering av industrin har Europa ett försprång gentemot de ledande massproduktionsländerna i Asien och USA. Större samarbeten borde ske på EU-nivå eller mellan europeiska länder som har kommit långt i digitaliseringsprocessen.

Optimering av existerande system

Harald Ludanek, Executive Vice President, Head of Research and Development och medlem i koncernledningen på Scania i

Södertälje, efterlyste också nationsövergripande samarbeten.

– Transportbranschen behöver ett större EU-samarbete eller en ny institution för forskning och utveckling. Scania har investerat mycket pengar i innovationsforskning för att kunna transformeras från enbart lastbilstillverkare till mobilitetsleverantör, och samarbetar nära med initiativ som XPRES. I många fall handlar det om att optimera existerande system och att hitta konkreta sätt att förverkliga bra idéer.

– Samma sak gäller för människorna som arbetar i tillverkningsindustrin – både yngre och äldre generationer behöver lära sig att tänka mer komplext och företagsledningarna behöver satsa resurser på kompetensutveckling. Industrie 4.0 innebär inte att fabriker

kommer att tömmas på mänsklig arbetskraft, men fördelningen kommer att ändras, tillade Harald Ludanek.

Datasäkerheten avgörande för utvecklingen

I Tyskland diskuteras Industrie 4.0 visserligen flitigt, men fortfarande anser bara 40 procent av små och medelstora tyska företag att digitaliseringen berör just dem. Klaus Helmrich bekräftade ett visst motstånd från delar av den tyska industrin:

– Det är många som undrar hur de ska kunna kontrollera och skydda sin data om de ställer om till digital drift med hjälp av molntjänster. Fortsatt forskning inom datasäkerheten kommer att behövas, och stora företag är idag föregångare i utvecklingen. De mindre

företagen kommer att följa efter så småningom, vilket är till fördel för alla parter.

Som avslutning på

diskussionen bad Therese Larsson Hultin panelen att nämna hur många procent av industrin som de tror kommer att vara digitaliserad om tio år. Klaus Helmrich ansåg att åtminstone bilindustrin kommer att vara helt automatiserad, och Jan Brockmann trodde på samma sak för massproduktionsindustrin. Harald Ludanek gjorde en uppskattning på mellan 60 och 80 procent för alla företag, medan Thomas Lundholm var något mer pessimistisk:

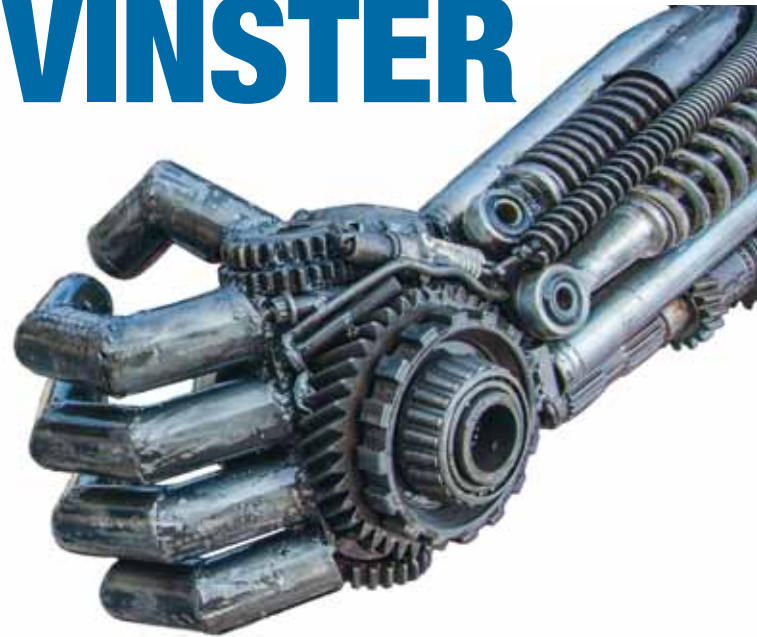
– Om vi ser tio år bakåt i tiden så har en hel del hänt fram till idag, men utvecklingen går oftast lite långsammare än vi skulle önska. Därför tror jag på ungefär 50 procent. □

FOTO: WWW.SIEMENS.COM

HELAUTOMATISK LACKERING GER STORA VINSTER

I lackeringsverkstaden på Bosch Rexroth Mellansel AB utanför Örnsköldsvik råder full aktivitet – trots att det knappast syns till några anställda. En förarlös truck transporterar komponenterna mellan stationerna och självstyrande robotar utför arbetsmomenten – helt automatiskt.

TEXT: TYSK-SVENSKA HANDELSKAMMAREN • FOTO: SHUTTERSTOCK

Den nya helautomatiska lackeringsverkstaden är en av Europas mest flexibla och miljöanpassade. Sedan anläggningen togs i drift har energianvändningen minskat med 75 procent och i föl tilldelades fabriken miljöpriset Green Award av den tyska branschtidningen Besser Lackieren.

– Ett viktigt syfte med investeringen är att minimera miljöpåverkan, men även att åstadkomma ökad kapacitet och säkrad kvalitet, säger verkstadschefen Per Edvardsson.

Produkten styr hur den ska bearbetas

Anläggningen har byggts upp med den senaste tekniken där komponenterna förses med så kallade RFID-taggar (Radio Frequency Identification) för trådlös överföring av information från produktionssystemet. Det betyder, enkelt uttryckt, att produkten själv ger exakta instruktioner om vart den ska transporteras och hur den ska bearbetas på stationerna ute i verkstaden.

– Det är ett praktiskt exempel på implementering av Industrie 4.0. Med uppkopplad utrustning har vi fått större flexibilitet och fler variationsmöjligheter. Numera är det till exempel möjligt att ändra färg för varje enskild komponent, förklarar Per Edvardsson.

Bosch Rexroth Mellansel AB, tidigare Hägglunds Drives, ingår sedan 2008 i Bosch-koncernen och har specialiserat sig på kraftfulla hydrauliska motorer och drivsystem. I lackeringsverkstaden hanteras tunga motorer med en vikt på upp till 10 ton.

– Som en del av Bosch-koncernen har vi dubbla roller inom Industrie 4.0 – dels som leverantör av utrustning, dels som användare av den, konstaterar platschefen Jürgen Lieser.

Medarbetarna involveras i förändringsarbetet

Inom hela Bosch Rexroth pågår för närvarande ett 50-tal projekt med inriktning på Industrie 4.0. Information om projekten sprids systematiskt inom koncernen för att säkerställa att alla enheter får ta del av senaste teknik.

– Tekniken finns tillgänglig. Den stora utmaningen ligger i att involvera våra 420 medarbetare i förändringsarbetet och göra dem medvetna om fördelarna – att enkla rutinarbeten försvinner och ersätts med problemlösning och mer komplicerade arbetsuppgifter, understryker Jürgen Lieser.

Ändå har digitaliseringen inom industrin inte kommit lika långt som inom konsumentledet. Många privatpersoner använder i dag appar i mobilen eller läsplattan för att fjärrstyra och övervaka olika typer av utrustning.

– I dag kan jag kontrollera att solpanelerna på mitt hus i Tyskland fungerar som de ska. Samma utveckling är nu på gång inom industrin. Industrie 4.0 handlar mycket om att anpassa den teknik vi använder i privatlivet till industriellt bruk, säger Jürgen Lieser. □

iPall?

iPad

Presentera din information på ett enkelt och smidigt sätt på mässgolvet.

Alltid med dagsaktuella och uppdaterade uppgifter.

Skicka information som besökaren är intresserad av direkt ur presentationsappen.

Slipp arbetet med registrering av kontaktuppgifter efter mässan – det har du redan gjort på plats.

Nyfiken? Kontakta oss för mer info.

IDE bild
REKLAM • FOTO • UTSTÄLLNINGAR
0220-123 00 • www.idebild.com

NYHET!

Dagliga avgångar till Köpenhamn

Start 25 oktober

Från 179 kr (enkel resa)

**STOCKHOLM SKAVSTA
AIRPORT**

Connecting Your World

Vi önskar alla läsare och annonsörer en riktigt...

Glad Sommar!

TACTONS SÄLJKONFIGURATOR GÖR BLIXTSNABBA OFFERTER

Från åtta veckor ned till fem minuter. Siemens Industrial Turbomachinery AB med huvudkontor i Finspång har med hjälp av en så kallad säljkonfigurator dramatiskt kortat tiden för kalkylering och offertframtagning.

TEXT: TYSK-SVENSKA HANDELSKAMMAREN

– Fördelen är att säljaren får vägledning genom hela försäljningsprocessen och kan skapa en optimal konfiguration och korrekt offert varje gång. Det spar massor med tid och pengar, säger Jan Nilsson, senior engineer CRM Process & IT Development på Siemens.

De ång- och gasturbiner som tillverkas av Siemens Industrial Turbomachinery är extremt komplicerade konstruktioner som bygger på en stor mängd komponenter som kombineras efter kundens unika specifikationer. Bara luftintaget exempelvis finns i 120 varianter.

Säljkonfiguratorn matchar efterfrågan med utbudet

Tidigare tog det ett par månader för flera specialister att konfigurera rätt lösning och arbeta fram en offert, ett dokument på i många fall 500 sidor. Den säljkonfigurator som nu rationaliserat arbetet är en så kallad CPQ-lösning (Configure Price Quote) från Tacton Systems i Stockholm, som snabbt och enkelt matchar företagets produkt- och

komponentinformation med kundens krav och behov. CPQ är i dag det snabbast växande området för affärssystem och används inom allt fler branscher – både inom ”business-to-business” och ”business-to-consumer”.

– I dag finns tekniken för att automatisera hela processen – från offert och kundorder till produktion och leverans. Det ligger väl i linje med Industrie 4.0 med uppkopplade maskiner och självstyrande produktion, vilket innebär att det i princip är kunden som styr produktionen. Det enda kunden behöver göra är att klargöra sitt behov för att systemet automatiskt ska konfigurera en optimal lösning, förklarar Christer Wallberg, vd på Tacton.

Stadig tillväxt sedan företaget grundades

Tacton startade 1987 som ett projekt inom Swedish Institute of Computer Science, SICS, av ett par forskare inom artificiell intelligens. I mitten av 1990-talet kunde de presentera en första version av säljkonfiguratorn i samarbete med Ericsson. 1998 knöppades bolaget av från SICS och blev Tacton.

Sedan dess har företaget växt stadigt och har i dag cirka 160 anställda och en omsättning på omkring 160 miljoner kronor. Drygt 300 företag runt om i världen som till exempel Siemens, Bosch, General Electric, Toshiba, Mitsubishi, Scania och Daimler använder systemet.

– Utvecklingen i alla branscher går mot ”skräddarsydda” lösningar, men däremot är kunderna inte alltid beredda att betala ett pris som överstiger massproduktion. För att kunna leverera kostnadseffektiva, individualiserade lösningar krävs en övergång från ”engineer to order”, med komplexa, kundorderstyrda konstruktioner och långa ledtider, till ”configure to order”, med modulsystem och många små standardkomponenter som snabbt och flexibelt kan kombineras till olika produkter, säger Christer Wallberg.

Kundernas behov fångas upp tidigt

De stora vinsterna med en konfiguratorlösning är att kundernas krav fångas upp tidigt i processen. Felfrekvensen minskar genom att konfigureringsfilen går rakt in i affärssystemet som sedan omvandlar den till en produktionsorder.

– Inom till exempel lastbilsbranschen förekommer det att de fordon som beställs är överspecifierade på grund av att både kunder och leverantörer är osäkra om behovet. Men om man istället i ett tidigt skede lägger in information om användningsområde och transportbehov, som till exempel årlig körsträcka, vad som ska fraktas samt väder- och klimatförhållande får man en lösning som exakt motsvarar behovet, framhåller Christer Wallberg.

FOTO: SCANIA CV AB

TWITTRANDE MASKINER GER FULLSTÄNDIG KONTROLL

Lastbils- och busstillverkaren Scania i Södertälje arbetar sedan länge med att digitalisera och automatisera sin tillverkning – med gott resultat. Trots att företaget i dag har ungefär samma antal anställda som för 25 år sedan har produktiviteten ökat kraftigt – från 2,7 fordon per år och anställd till 7,4.

TEXT: TYSK-SVENSKA HANDELSKAMMAREN

– Som en del av Volkswagenkoncernen är Industrie 4.0 ett i högsta grad levande begrepp för oss. Men det handlar inte bara om ökad produktivitet och sänkta kostnader, utan även om flexibilitet och kvalitet. Många av de lastbilar och bussar vi tillverkar är skräddarsydda och för att kunna stärka vår konkurrenskraft krävs att vi på ett smart sätt kan tillgodose kraven på kundanpassning, säger Lars-Henrik Jörnving, vice president och ansvarig för global industriell utveckling inom Scania.

Samarbete med flera högskolor

Scania har ett nära samarbete med Kungliga

Tekniska Högskolan (KTH), Chalmers och Lunds Tekniska Högskola och har i delar av tillverkningen infört nya produktlinjer med så kallade twittrande maskiner. Det handlar om uppkopplad utrustning som överför en strid ström av små korta meddelanden som kan användas för att styra och ställa om produktionen.

– Vi talar om eventdriven information. Varje gång en produkt förflyttas eller bearbetas skickar den ett tweet till infrastrukturen, vilket ger oss fullständig kontroll över tillverkningsprocessen. Nästa steg blir att utveckla en intelligent tjänst som självständigt drar en viss slutsats och tweetar information tillbaka till maskinen. Men riktigt så långt har vi inte kommit ännu. För oss går säkra och robusta processer före introduktionen av ny teknik, betonar Andreas Rosengren, expert inom automation och styrsystem på Scania.

Tjänster allt viktigare inkomstkälla

Men Scania är inte bara en av världens ledande tillverkare av lastbilar och bussar. Utvecklingen går också mot ökad tjänstefie-

ring. Numera står fordonsförsäljningen för endast 50 procent av de totala intäkterna, medan resten kommer från service- och eftermarknadstjänster. Nästan 100 000 av de lastbilar som levererats är uppkopplade till Scantias eget nät för att ge information om fordonets status i realtid och larma om någonting behöver bytas, när det är dags för service och så vidare.

Den ökade digitaliseringen innebär inte bara att produktiviteten ökar med befintliga resurser, utan även att verkstadsarbetet förändrar karaktär. De gamla jobben som svarvare och borrar är nästan borta och har istället ersatts med mer kvalificerade tjänster.

– Därför är det så viktigt att vi har tillgång till välutbildade ingenjörer, tekniker och operatörer, vilket i sin tur bygger på att vi har framstående forskning på universitet och högskolor. Visst kan utvecklingen på sikt innebära färre arbetstillfällen. Men enda sättet att säkra vår produktion är att säkra vår produktivitet, understryker Lars-Henrik Jörnving.

SKILLNADER I NORSK-SVENSK KULTUR

Många har inställningen att det inte är stor skillnad mellan de nordiska länders kultur. Det är helt fel! Det är en stor skillnad på kulturen mellan t ex Sverige och Norge! Jag är född norrman men har växt upp i Sverige och har numera också bott i Norge i mer än 25 år och ser stora skillnader mellan Norge och Sverige. Som vd för handelskammaren i Oslo är det bra att ha en fot i bägge länder när Sverige är en av Norges största handelspartners. Jag har provat att lista upp ett par skillnader mellan Norge och Sverige nedan som kan vara bra att ha i bakhuvudet när man gör affärer med grannlandet i väster.

- Norrmän har kortare tidshorisonter och är mer spontana och impulsiva.
- Norrmän fattar beslut snabbare.
- Svenskar planerar noga och använder mycket längre tid på att fatta beslut.
- Norrmän tar större risker
- Svenskar har ett större säkerhetsbehov.
- Norrmän börjar ofta att diskutera efter att ett beslut är fattat.

- Svenskar diskuterar först och genomför sedan beslutet med 100 procent lojalitet.
- Norrmän är traditionella och väldigt envisa.
- Norrmän har svårigheter med att se holistiska lösningar (helhetslösningar).
- Svenskar är väldigt kollektiva i sitt levnads-sätt och ser mycket mer efter konsensus och helhetslösningar.
- Sverige är ett planeringssamhälle...
- Svensken är inte lika duktiga på ad-hoc beslut och lösningar...
- Norrmän har inställningen – vi kör ... går det så går...det...
- Vid förhandlingar :
- Svenskar är väl förberedda och går från första mötet inställda på att i nästa möte gäller det bara att finslipa detaljerna.
- Norrmän ser på det första mötet som inledande och vänder gärna upp och ned på allt i nästa möte. De vill bara känna motståndaren på pulsen först.
- Norrmän ser på muntliga löften som lite bindande och lovar ofta mer än de kan hålla.

NORDISKT CENTRUM BYGGS I QIANHAI

Norges paviljong under EXPO 2010 i Shanghai "Better City – Better Life" kommer att byggas upp på nytt, denna gång i Qianhai, Shenzhen.

Det permanenta bygget ska vara klart 2017 och kommer då att vara en plattform mellan de nordiska länderna och Kina för att förbättra kultur, utbildning, ekonomi och teknik. Det nordiska servicecentret är behjälplig för kinesiska företag som vill investera i de skandinaviska länderna och ger bra förutsättningar för nordiska företag att etablera sig i Kina.

Nordic Centre består av fyra delar.

- Det finns två höga kontorsbyggnader, en på 200 meter och en på 100 meter.
 - Ett hotell med lägenheter för gäster som vill njuta av en skandinavisk livsstil.
 - En separat block av fem byggnader med restauranger, klubbhus, förskola, språkskola, bokhandel, vårdcentral och köpcentrum med produkter enbart från de nordiska länderna.
 - En multiutställningshall.
- www.nordic-centre.com

lagermetall ab

Ett av Skandinavien största lager av färdiga glidlager samt dito bronsmaterial för Dig som bearbetar själv.

- Mer än 1 500 dimensioner av monteringsfärdiga glidlager.

- Mer än 700 dimensioner av rundstång, rör och platt i bronslegeringar.

- Bra priser
- Snabba leveranstider
- Alltid högsta kvalitet

NYHETER

- Federalloys – Först i Europa med blyfri brons.
- Sprayformning – Ett helt nytt sätt att gjuta för hög hållfasthet.

LAGERMETALL

Boskärsgatan 23 • 702 25 Örebro
Tel 019 20 96 60 • Fax 019 12 38 55
E-post brons@lagermetall.se • www.lagermetall.se

SF KB Slottsvakten Fastigheter KB

Uthyrning av lägenheter och lokaler

www.slottsvakten.se

SIEMENS

Morgondagens energiförsörjning utvecklas i Finspång.

www.siemens.se/sit

Lars-Kåre Legernes, vd för Oslo Chamber of Commerce.

Att skapa effektiv energiförsörjning för allt fler – med allt mindre koldioxidutsläpp – är den stora utmaningen för oss på Siemens Industrial Turbomachinery. Vill du också vara med och hitta svaren på några av vår tids viktigaste frågor? Välkommen till Siemens och Finspång.

www.siemens.se

LOGISTIKDAG NORR 2015

– EN DAG NÄR VI SÄTTER INFRASTRUKTUREN I NORRA SVERIGE I FOKUS.

Den 21 oktober 2015 är det återigen dags för Logistikdag Norr! Fokus på årets Logistikdag Norr är alternativ finansiering för de mest kritiska investeringssatsningar för norra Sveriges infrastruktur.

Finansministern Magdalena Andersson är en av huvudtalarna på årets Logistikdag Norr! Dagen kommer också att innehålla seminarier, workshops, möjlighet för att knyta nya kontakter och mycket mer.

Datum: 21 oktober 2015
Plats: Kulturens hus, Luleå

LÄS MER OCH ANMÄL DIG PÅ:
www.norrbottenshandelskammare.se/logistikdagnorr

ÖSTSVENSKA HANDELSKAMMAREN

MER AFFÄRER MED PATENT VARUMÄRKEN OCH DESIGN

Datum: 3 juni
Plats: Visby.

NÄTVERK SHIPPING

Datum: 10 juni
Plats: Eskilstuna

MER AFFÄRER PÅ ARABISKA HALVÖN

Datum: 2–3 september
Platser: Eskilstuna, Linköping och Nyköping.

MER AFFÄRER MED VARUMÄRKEN – FRÅN STRATEGI TILL BRANDING

Datum: 23 september
Platser: Eskilstuna och Linköping

UTBILDNING I INCOTERMS

Datum: 8 september
Plats: Linköping

NÄTVERK SHIPPING

Datum: 15 september
Plats: Eskilstuna

FÖR MER INFORMATION KONTAKTA:
<http://www.ostsvenskahandelskammaren.se>

NORRBOTTENS HANDELSKAMMARE

DEN 2–3 SEPTEMBER ARRANGERAR NORRBOTTENS HANDELSKAMMARE EN KONFERENS FÖR FRIHANDEL: TRADE – INTERNATIONAL TTIP SUMMIT IN SWEDISH LAPLAND

Syftet med TRADE är att informera om det transatlantiska handelsutbytet och förhandlingen av frihandelsavtalet mellan USA och EU, Transatlantic Trade and Investment partnership (TTIP).

Inbjudna är politiker och representanter för näringslivet i Sverige och USA.

Tid: 2–3 September
Plats: Bistro Norrland/Kulturens Hus, Luleå

FÖR MER INFORMATION KONTAKTA:
www.norrbottenshandelskammare.se

HANDELSKAMMAREN MÄLARDALEN

PRAKTISK HANTERING AV EXPORT-DOKUMENT

Det ställs allt högre krav på att tullhandlingar och andra exportdokument ska vara korrekt ifyllda. Är de ofullständiga eller felaktiga kan det leda till leveransförseningar, problem för mottagaren vid förtullningen och i värsta fall till att köparen väljer en av dina konkurrenter vid nästa affär.

För att underlätta för dig som exportör erbjuder handelskammaren en utbildning i praktisk hantering av exportdokument. Under denna kurs sker en genomgång av hur de vanligaste exportdokumenten ska fyllas i för att du och inte minst mottagaren ska slippa problem.

Vi kommer att behandla den datoriserade exportdeklarationen med de uppgifter som utgör föransmälan, fördelarna med passiv förädling, olika typer av ursprungsintyg, fakturor samt andra handlingar som kan behövas vid särskilda tillfällen.

Vi tar även upp användningen av ATA-carneten, en internationell tullblankett för tillfällig export, t ex i samband med mässor och utställningar. En presentation görs av Csign som förenklar hanteringen av ATA-carneter, ursprungsintyg och andra exportdokument via internet.

Tid: 1 oktober 2015 09.00–16.00
Plats: Elite Stadshotellet, Västerås

FÖR MER INFORMATION KONTAKTA:
www.handelskammarenmalardalen.se

Lätt som en plätt

Din Accure Business Cloud

Du väljer helt enkelt innehållet själv. Resten fixar vi.

Accure Business Cloud är systemoberoende molntjänster (SaaS). De är smarta, snabba, smidiga att använda och lätt som en plätt att välja och fylla på.

Du väljer själv vilka tjänster och funktioner du vill hantera via molnet: Dokumenthantering, arkivering, varudeklarationer, e-faktura, e-post, portoprint, ja till och med fax. Bland mycket annat.

Hur det går till? Du behöver inte bekymra dig om det. Det ordnar vi!

Tala bara om för oss vilka tjänster som gör ditt affärssystem bättre, så ser vi till att du får dem. Och om du senare vill fylla på med ännu fler funktioner är det precis lika enkelt.

Accure Business Cloud sparar massor av tid och resurser i din administration. Så du kan frigöra medarbetare för intressantare uppgifter än att till exempel frankera och klistra kuvert.